

sovražnika premagati. Je njih moč enaka, nepremakljivo vstaneta, dokler tretji enemu od njih ne pomaga. Dostikrat pa vsak pomagača ob enakem času dobi, in borenje terpi vedno dalje. Tako se zgodi, da se jih v vsaki versti dostikrat 5, 6, 8, 10, 15 združi in se za zmago bori. Težji je zmiraj enaki boj, dokler velika množica ne prileti in drugih ne polovi. Potem pa zopet začnó dvoboj.

Ko se noč bliža, podajo se vsi, vsak v svoje mesto nazaj. Komaj pa se dan zazori, zopet začnè se boj z še enkrat večjo terdovratnostjo in na dosti večji planjavi. Boj toliko časa terpi, dokler jih dež razdruži, da jezo pozabijo in zopet mir storé. Kar je nar čudovitnejše, je, da akoravno so vse enake, akoravno je barva, duh in podoba enaka — vsaka mravlja pozná prijateljico, in ako jo nevedoma napade, jo berž začné božati in ljubkovati.

Kakovi čudeži kažejo se našim očem, ako pogledamo živalsko naravo! Kako podučljive so taka premišljevanja in kako našo ošabnost osramotujejo!

P. Perušek.

Orgle.

Namen, ki ga imajo orgle v cerkvi je ta, da petje podpirajo in lepšajo. Iz tega se razvidi, da je v cerkvi lepo petje poglobitna reč; orgle so tedaj petju podložne, morajo mu le streči, spremljati in izverševati ga. Nenaravno je tedaj, ako so orgle pri petju preglasné, da ga preglasajo. Velika napaka sedanjih orglavecev je, da imajo pri petju preveč orgle odperte, da se petje skoro nič ne sliši, in, če se tudi sliši, pa se nobena beseda ne razloči, in nihče v cerkvi ne vé, kaj se poje. Dober orglavec rabi pri petju prav tihe in posamesnim napevom primerne spremene ali registre. Tudi, kedar pojó orgle brez petja, ni treba, da bi enomerao veršale in bučale z vsemi glasovi; le v primernih cerkvenih časih in pri odločenih igrah naj orgle zapojó s polnimi veličastnimi glasi.

Sploh pa razumen orglavec pazi: 1), da nikoli ne orgla kaj, kar bi bilo cerkvenemu duhu nasprotno ali da bi zbujalo celó posvetne in pretelesne misli; 2), da orgle vselej tako ravná, da ne preglušé petja in da nikakor ne motijo pobožnega duha; 3), da sploh pri orglah in pri petju nič ne stori, kar bi pri

poslušalcih živilo radovednost, ali pa, da bi s tim iskal le svoje hvale ali slave kakega skladatelja. Poglavitno in prvo vodilo orglavcu naj bode to, da z orglami budí in krepcá požnega duhá in da s tim zvišuje službo božjo.

Primerno se nam zdi, da tu ponavljamo zlate besede, ki jih naš g. Matija Majar v svoji „Pesmarici“ *) vsem orglavcem polaga na serce: „Orgle naj rahlo (piano) pojó; rahlejše je, lepše je! sicer vse petje poderó; še pevec samega sebe ne sliši“. V stolnih cerkvah po starocerkvenem orgle samo med verstami pojó, med petjem pa molcé. Resnica je, vselej pojó Slovenci tam lepši, kjer orgel ni, in obstati moram, da je za me vselej bila sterdica in da se je meni vselej dobro zdelo, kedar se je pri orglah kaj spačilo; toda organist mojih misel ni smel vedeti. So pa tudi nekteri orglavci, da se Bogú usmili! Od pravih, rodoljubnih organistov tega ne rečem; jaz take spoštujem in jih v velikej časti imam, posebno ako so tudi učitelji, kateri imajo veselje s slovenščino in ako svoj mili materinski jezik ljubijo, in na Slovenskem slovenske pesmi orglajo. Hvala, komur hvala gre! Pa gerdo je, ako človek Slovenec živi med Slovenci in od Slovencev in vendar za slovenske stvari malo mara; gerdo je, ako kak orglavec vse zna — preambulacije, variacije, opere, Zampa, Fra Diavolo, vse zlahte vlaških in nemških pesem — samo tega ne, kar bi znati imel, namreč: na vsaki praznik jedno slovensko pesem, da bi jo vsa sosedščina k orglam zapela. Ali ni to žalostno, kedar se vse drago leto ne sliši drugega kakor nemški „omp“ in pesem „Wir werfen uns darnieder“? Slovenci pa imeti toliko lepih slovenskih pesem, — ki bi jih radi zapeli ali peti slišali! — Nekdo še ni vedel, da je pesem „Wir werfen uns darnieder“ že davno poslovenjena, in je začel sam predstavljati tako le: „Mi se mečemo ta po tleh“. Ali ni to da bi vtekel s takimi ljudmi?

Zastavica.

Po vsi me zemlji je polnó,
V dolini kakor nad goró;
Po meni včasi šviga blisk
In včasi me predira vrisk.

*) „Pesmarica cerkvena“ dobíva se v Celovcu pri Jan. Leonu. Vreda.